

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVIII.

V Ljubljani, v soboto, dne 16. februarja 1935.

Štev. 19.

Novo banovinske davščine

Nikjer niso samoupravne dajatve tako visoke, kakor v Dravski banovini. Po statistiki finančnega ministrstva je znašala v kmetskih občinah samoupravna davčna obremenitev na glavo prebivalca v Dravski banovini 122'50 Din, v Donavski, naši najbogatejši banovini le 109'20, v Savski le 90'— Din, v vseh drugih pa od 46'70 do 30'50 Din. Še večja je razlika v mestnih občinah (brez sedežev banovin). V mestnih občinah dosega samoupravna obremenitev na prebivalca v Drav. banovini 702'10 Din, v Savski 361'30 in v bogati Donavski le 224'90, v vseh drugih pa razen Zetske, kjer znaša 205'7, globoko pod 200 Din. Obremenitev s samoupravnimi dajatvami v mestnih občinah Dravske banovine je celo mnogo večja ko v mestih, ki so sedeži banovin in ki so naša največja mesta. Povprečna obremenitev v teh občinah znaša 349 Din na prebivalca, v Dravski banovini pa 702'10 dinarjev. Značilno je tudi to, da se v zadnjih letih niso samoupravne dajatve v drugih banovinah dosti zvišale, temveč celo znižale, dočim so se v Dravski banovini kljub krizi vprav izdatno zvišale. Tako se je v kmečkih občinah v vsej državi samoupravna davčna obremenitev znižala povprečno v zadnjih dveh letih od 68'25 na 67'50 dinarjev, dočim se je v Dravski banovini zvišala od 111 na 122'5 dinarjev. Še težjo sliko pa nam daje primera v mestnih občinah. V drugih banovinah je obremenitev narasla od 322'80 na 337'19 Din, v Dravski banovini pa od 511'60 na 702'20 dinarjev.

Ker je gospodarstvo v Dravski banovini najbolj razvito, zato je tudi naravno, da je njeno davčno breme nekoliko višje. Toda da je večje kakor celo v bogati Vojvodini in v mestnih občinah več ko trikrat večje ko v bogati Donavski banovini, je vendarle pretirano. Pomisliti je tudi to, da plačuje Dravska banovina tudi socialne dajatve v najvišji meri in da nekaterih od njih v drugih banovinah sploh ne poznajo. Končno pa je upoštevati tudi to, da je tudi davčna organizacija v Dravski banovini na višku in da je prav za prav že s tem kompenzirana boljša gospodarska razvitost naše banovine. Tako je pridobnina v Dravski banovini znatno višja odmerjena ko v drugih banovinah, poslovnega davka pa se enako ne plačuje v drugih banovinah niti primeroma toliko ko v Dravski banovini.

Davčno breme je torej v Dravski banovini že tako visoko, da je preseglo vrhno mejo znosnosti in če je dejal predsednik vlade, da je postalo davčno breme v državi že pretežko, potem veljajo njegove besede za Dravsko banovino v podvojeni meri. Iz tega pa sledi, da je treba davčno breme v Dravski banovini znižati in zato bi moral biti tudi letošnji proračun Dravske banovine nižji od lanskega. Baš nasprotno pa se je zgodilo in mesto olajšanja davčnega bremena smo dobili celo vrsto novih taks.

Proračunska debata v banovinskem svetu ni ravno dokazala, da ni bilo mogoče doseči ravnovesja v proračunu brez teh novih davščin, kajti o morebitni redukciji proračunskih postavk sploh ni bilo govora, temveč le o vnašanju novih. Tudi ni mogoče dopovedati, da banovinska podjetja in zavodi ne bi mogli izhajati tudi z manjšimi dotacijami. Je pač tako, da se treba danim sredstvom prilagoditi in če je dežela revna, in Dravska banovina je danes revna, potem treba to tudi upoštevati. Je sicer čisto lepo in deloma tudi res, da postane davek težak šele takrat, kadar se slabo uporabi. Toda kdor nima denarja, ta tega tudi dobro uporabiti ne more, ker ga pač nima. In gospodarstvo Dravske banovine je danes v tem težkem položaju, da je njegova davčna moč izčrpana, da propadala trgovina in obrt in da le nekaj velikih podjetij, ki pa bodo nove davščine najmanj občutili, živi še primeroma dobro. Takšno je resnično stanje in napačno je, si to resnico tajiti.

Poleg tega pa so nekatere sklenjene davščine tudi takšne, da so že načeloma napačne. Tako n. pr. banovinske takse na račune, pobotnice in priznanice. Te takse zahtevajo silno veliko posla, so vseskozi nesocialne, ker zadevajo v prvi vrsti najbolj revne sloje, in vrhu vsega ne dajo niti posebnega denarnega efekta. Mesar, ki proda za več ko 20 Din blaga, naj sedaj prileplja na račun kar dva kolka in v kratkem še tretjega, če dobimo še občinsko takso. Ali ni to pretirano? Ali se ne pravi s tem ovirati promet? Ali se ne sili s tem podjetnika k višjim režijskim stroškom? Ali res ni mogoče na drug način priti do denarja, če so že na vsak način potrebni novi dohodki?

Novi taksa na riž! Ali se je spregledalo, da je riž danes ljudska hrana? Ali naj pridemo do zboljšanja, če se zvišujejo stroški za prehrano širokim slojem! Naš delavec je danes že prelabo prehranjen in zato je tudi njegova delovna sposobnost manjša od one tujega delavca. Ali naj pade njegova delovna sposobnost še v večji meri!

Pa recimo, da res ni bilo drugega izhoda, kakor da se davščine zvišajo. Ali bi bilo v tem primeru res nemogoče, da bi se vprašalo naše gospodarske organizacije za svet, kako dobiti ta denar? Saj gospodar-

Trgovina in obrt propadata dalje

V 4. četrtletju 1934 je padlo število trgovin za 280, število obrtov za 294, število gostinskih obratov za 18 — Skupno se je znižalo v l. 1934. število trgovinskih obratov za 1373, obrtnih za 1369 in gostinskih za 6, vseh torej za 2748

Zbornica za TOI je pravkar izdala statistiko o prijavljenih in objavljenih obratih v 4. četrtletju lanskega leta. Ta statistika dokazuje, da se položaj v našem gospodarstvu še nikakor ni zboljšal, temveč da traja gospodarska kriza še vedno z vso silo dalje. Tri polna leta traja že to propadanje trgovine in obrta in posledice tega propadanja postajajo vedno težje in težje. Kljub temu pa so vsi opomini gospodarskih slojev, da sta naša trgovina in obrt že preobremenjena z javnimi dajatvami, zamen, kakor dokazuje brezuspešen apel gospodarskih stanov, da se ne uvažajo še nove banovinske takse in davščine. Če že pri sedanjih bremenih omagujejo gospodarska podjetja, kako naj zmorejo še nove dajatve! Na to vprašanje bi pač morali že enkrat odgovoriti tisti, ki se ne ozirajo niti na najbolj težke in čisto neovrgljive opomine številki! Samo bojimo se, da ne pride ta že davno potrebna uvidnost prepozno, ko bosta že naša trgovina in obrt tako na tleh, da jima sploh ne bo mogoče pomagati.

Kakor pravi statistika Zbornice za TOI, je bilo v 4. četrtletju l. 1934. trgovinskih in pomožnih trgovinskih obrtov prijavljenih 145, objavljenih pa 425, torej 280 več objavljenih.

Obrtnih podjetij je bilo v tem času prijavljenih 235, objavljenih pa 529, torej 294 več objavljenih.

Gostinskih podjetij je bilo prijavljenih 58, objavljenih pa 76, torej 18 več objavljenih.

In celo število industrijskih podjetij je nazadovalo, ker sta bili prijavljeni le 2 podjetji, objavljena pa tri podjetja.

Kako je od l. 1932. dalje nevdržno propadalo naše gospodarstvo, nam kažejo te številke:

leto	1. Trgovina.		
	prijav	odjav obratov	manj
1932	1069	1521	— 452
1933	777	2107	—1330
1934	670	2043	—1373
2. Obrt.			
1932	2007	2017	— 10
1933	927	2263	—1336
1934	992	2361	—1369

Čeprav je torej že v l. 1932. in 1933 propadlo vse, kar ni bilo čisto zdravo in so-

ski stanovi ne odrekajo ne državi ne samoupravam to, kar neobhodno potrebujejo, in kar se mora dati, bi pač dali. Prav gotovo pa bi znali tudi dobro svetovati, kje se naj vzame, da bo gospodarstvo nova bremena najlaže preneslo. Že pred leti se je ta način novega obdačenja predlagal, pa kakor mnogi najboljši predlogi, je ostal tudi ta neupoštevani. Upali smo, da bo sedaj bolje, ker je v programu vlade, da se išče sodelovanje z gospodarskimi krogi. Žal pa se je izkazalo, da tega prizadevanja pri nas ni in da je beseda o sodelovanju z gospodarskimi krogi pri nas le fraza.

Posledica tega pa more biti tudi samo ena. Niso se upoštevale želje gospodarskih krogov, ni se iskalo sodelovanje z njimi in tako so tudi ti brez vsake obveznosti. Nove banovinske davščine postanejo veljavne šele, ko jih potrdi finančni minister in pot k njemu je gospodarskim krogi še odprta. Ali ne bi bilo bolje, če bi bil že doma dosežen sporazum z gospodarskimi krogi in če bi postal njih apel na finančnega ministra nepotreben.

Sodelovanje z gospodarskimi krogi je vsem v prid in čas je, da bi to spoznanje že enkrat prodrlo tudi pri nas in tudi pri sestavljanju samoupravnih proračunov!

lidno, se proces propadanja v l. 1934. le še ni ustavil, temveč celo poostiril, saj je bilo v l. 1934. tako trgovinskih ko obrtniških obratov objavljenih več, kakor pa v l. 1933., ki so ga vsi smatrali kot leto, v katerem je kriza dosegla višek. Zalibog je za trgovino nastopil višek šele v l. 1934. in nobenega jamstva ni, da ne bo dalo leto 1935. še težjih rezultatov.

Tako že dolga tri leta neprestano propadala trgovina in obrt, da se je število trgovinskih obratov znižalo za 2715, število obrtniških pa za 3155, ali skupno vseh teh obratov za 5870. To se pravi, da je skoraj 6000 samostojnih existenc uničenih, da je padlo za 6000 število davkoplačevalcev, da je padlo število podjetij, ki so dajala tudi drugim ljudem zaslužka za 6000.

Ali je mogoče še bolj zgovornega dokaza, da treba že enkrat pomagati trgovini in obrtu? Ali je mogoče še bolj nujen opomin, da se neha s pretiranimi davčnimi bremenimi, kakor izhaja iz teh številki?

Teh 6000 več objavljenih, ko prijavljenih podjetij glasno govori, da je treba že enkrat upoštevati zahteve in predloge naših trgovcev in obrtnikov, ali pa se bo nadaljevalo propadanje trgovine in obrta, da se bo v temeljih zamajalo vse narodno gospodarstvo.

Z vso resnostjo in z vsem poudarkom kličemo zato vsem odgovornim in vsem odločujočim činiteljem: pomagajte že enkrat trgovini in obrtu in rešite ju pred propadom. A pomagati treba takoj in izdatno!

Elektrifikacija Jugoslavije

V »Tehničnem listu« je objavil g. Ledvinka občiren referat o stanju elektrifikacije Jugoslavije. Iz njegovega referata posnemamo:

L. 1919 je znašala skupna sila vseh naših central okoli 160.000 kW. Danes je ta sila že trikrat tako velika. Povprečno se je vsako leto povečala sila naših central za 22.000 kW, le v zadnjih letih je bil narastek manjši. Elektrifikacija se je ugodno razvijala samo tam, kjer so se mogle centrale nasloniti na industrijo. Vedno se je izkazalo, da s samo razsvetljavo ni mogoče doseči rentabilnosti elektrarn. Skupno je v državi 1200 km vodov visoke napetosti, ki pa vežejo samo posamezne centrale z

večjimi konzumnimi središči. S to pokrajinsko elektrifikacijo pa je ustvarjena podlaga, da se začne izvajati načrtna elektrifikacija Jugoslavije.

Od 14.000.000 prebivalcev, kolikor jih ima Jugoslavija, je preskrbljeno z elektriko samo okoli 4 milijone ali 28%. Seveda pa je ta odstotek v vsaki banovini drugačen. Najbolj je preskrbljena Dravska banovina, ki je v tem pogledu na stopnji Češkoslovaške, najmanj pa Zetska banovina, kjer znaša odstotek samo 11.

Vse električne centrale prodajo na leto okoli 500 milijonov kilovatnih ur toka. Prodaja električnega toka je različno organizirana, in sicer: 1. občina je lastnik centrale in oddaja tok direktno konzumentom; 2. občina ne proizvaža direktno toka, temveč ga kupuje od tretje osebe in ga prodaja naprej konzumentom; 3. centrala je last zasebnega podjetja, ki prodaja tok konzumentom in 4. konzument kupuje tok in ga prodaja naprej. Kjer zasebniki preprodajo tok, je navadno vedno mnogo sporov in tudi cena toka je neprimerno visoka. Ni celo redko, da pride do stavke potrošnikov toka, da dosežejo pocenitev toka. Cena električnega toka je zelo različna in znaša cena za kW od pol dinarja (za industrijski tok) do 12 in celo 14 Din. Največ central se poslužuje za pogon Diesel-motorjev (116), nato vodnih sil (82) ter pare (77). Povprečno delajo vse naše centrale s polno obremenitvijo okoli 1800 ur na leto, dočim delajo v Nemčiji 2300 ur. Gospodarskega pomena pa so samo velike centrale. Centrale s kapaciteto nad 10.000 kW, ki tvorijo po številu samo 1,1% vseh central, proizvajajo 47% vse proizvodnje, one s silo od 1000 do 10.000 kW, po številu 8,9% vseh central, pa proizvajajo 33% vse sile. Vse druge centrale, to je 90% vseh, pa proizvajajo le 20% vsega električnega toka. Sila našega gospodarstva z električno energijo je odvisna torej samo od velikih central.

Nov napredek naše trgovinske mornarice

Naša parobrodna družba »Jugoslovenski Lloyd« je kupila v Angliji nov luksuzni parnik, ki se bo imenoval »Princeza Olga«. Novi parnik je nekoliko manjši ko parnik družbe »Kraljica Marija« ter ima 14.350 ton. Je pa nad vse moderno urejen in opremljen z vsem luksuzom, da bo ustrezal tudi najbolj razvajenim potnikom. Novi parnik je dolg 137 metrov, širok 17 m, v vodi pa ga je 7 m. Kuri se z oljem. Parnik ima 300 kabin I. razreda in 60 II. razreda. 22 kabin ima svoje lastne kopalnice. Parnik ima nad vse moderno urejen hladilnik, da bo mogel prevažati tudi lahko pokvarljivo blago. Vozil pa bo na progi Jadran—Levanta in bo to naša prva redna morská zveza z Levanto. S tem je storjen tudi važen korak na polju naše pomorske osamosvojitve, ker se je doslej moral naš trgovski svet posluževati za promet z Levanto tržaških zvez. Novi parnik vozi s srednjo hitrostjo 15 milj na uro.

Tvorničar diktira v Angliji boj proti brezposelnosti

Vodja največje angleške opekarne ter šef opečnega koncerna P. Malcolm Stewart je dobil od angleške vlade diktatorska pooblastila za boj proti brezposelnosti. Ta pooblastila je dobil na podlagi svojih osem načrtov za pobijanje brezposelnosti. Ti načrti sicer ne prinašajo nič novega, vendar pa se smatra, da jih bo Stewart kot človek praktičnega gospodarstva tudi v polni meri uveljavil. Stvar je pač v tem, da Angleži kot praktičen narod poznajo slabe strani birokratizma in zato prepustijo velike reforme v izvajanje praktičnim gospodarjem. Ta njih metoda se je dosedaj še vedno izkazala kot edina pravilna in zato je tudi Anglija tako dobro uredila svoje gospodarstvo. Drugod pa žal do tega spoznanja še niso prišli in še naprej dopuščajo, da propadajo tudi najbolj potrebne reforme, ker jih dobe v roke birokrati.

Dr. Vl. Murko:

Denarni zavodi v Jugoslaviji

III.

Pregled denarnih zavodov v Jugoslaviji

Praden preidem k sliki današnjega dotoka, odnosno dotoka novih vlog v jugoslovanske denarne zavode, moram še kratko pokazati posamezne vrste denarnih zavodov v Jugoslaviji. Na prvem mestu je omeniti Narodno banko, ki ima namen z izdajo denarja regulirati denarni trg in skrbeti za tečaj dinarja v inozemstvu. Poleg tega izpolnjuje naloge posebne vrste ter bi zaslužila natančnejše obravnavanje v posebnih razpravah. L. 1931. ni mogla nuditi zadostne likvidnostne pomoči potrebnim denarnim zavodom, ker je bila malo prej v času proste devizne trgovine izplačala preveč deviz, ki so šle večinoma v inozemstvo.

Začnimo v Sloveniji, kajti tu so nam razmere najbolj znane. Predvsem so tu delniške banke, ki služijo zlasti za kratkoročno financiranje trgovine in industrije. Nekatere izmed njih, kakor Kreditni zavod, nimajo podružnic, druge — kakor Ljubljanska kreditna banka ali Zadruga gospodarska banka, pa imajo podružnice ne le v Dravski banovini, temveč tudi v drugih banovinah, kjer so obstojale deloma že pred vojno. Te tri glavne delniške banke v naši banovini so imele pred nastopom krize vsaka približno pol milijarde vlog in so torej igrale v kreditnem gospodarstvu prav važno vlogo, in sicer tudi zunaj Slovenije, tako da je bila naša industrija v veliki meri financirana od njih.

Obstoji nevarnost, da bo del naše industrije prešel v inozemske roke, ako ti zavodi ne bodo mogli dajati novih kreditov industriji, kajti industrija je obsojena na smrt, ako se ji ne samo ne dajejo novi krediti, temveč tudi vsled navala vlagateljev morajo odpovedovati stari krediti, pa najsi le deloma. Tega naj bi se zavedali vsi oni, ki so začeli dvigati l. 1931. brez najmanjšega povoda svoje vloge iz teh zavodov — kajti padec angleškega funta niti najmanj ni vznemiril Angležev, katerih se je tikal najbrže v malo večji meri kakor vlagatelj v Jugoslaviji, ki pa so se pustili brez vsake potrebe zbežati. Angleži so se dobro zavedali, da samo ogrožijo ne le varnost svoje valute, temveč tudi delovanje vseh svojih bank in s tem uspešno poslovanje vsega svojega narodnega gospodarstva, ako bi po nepotrebnem dvigali vloge. Vedeli so, da pomeni nepotrebno dviganje vlog nepotrebno odpovedovanje kreditov, ustavitve obratov, brezposelnost in krizo. Sedaj pa pomislite, kaj bi bilo, ako bi bili Angleži dvigali svoje vloge, ki so znašale nad 12 krat več kakor njihov denar v obtoku, dočim so pri nas vloge znašale komaj 2½ kratni obtok. Seveda so Angleži kljub vsem znanemu padcu funta ohranili mirno kri. Vloge v angleških denarnih zavodih po padcu funta sploh niso nazadovale, dočim je pri nas prišlo do znanih pojavov — do navala vlagateljev na vse denarne zavode brez razlike, ki je škodoval seveda bankam, njihovim vlagateljem in vsemu gospodarstvu. Banke, ki bi bile mogle odpisati leta 1931 vse izgube iz tekočih dohodkov, so danes prišle iz tekočih rezerv in del glavnice, ker je vsled zastoja v kreditnem gospodarstvu prenehala gradbena delavnost in je v največji meri vsled pomanjkanja novih kreditov nastal zastoj v vsem gospodarstvu.

Sicer pa so izgube naših bank v primeru z izgubami češkoslovaških, nemških ali avstrijskih bank tako minimalne, da nas

lahko zavidajo vse te banke in njihove države, ki so jim morale priskočiti na pomoč. Le pomislite, da je ena sama češkoslovaška banka imela izgube 1 milijardo Kč — danes pa že izkazuje prirastek vlog, ker je država smatrala za svojo dolžnost, prevzeti od nje del glavnice ter ji dati brezobrestno vlogo v obliki državnih bonov, tako da ni bilo treba šteti mnogo gotovine.

Poleg teh delniških bank obstoje v Sloveniji še nekatere manjše delniške banke, kakor Obrtna banka in Slovenska banka v Ljubljani in Celjska posojilnica in samoupravne hranilnice, katerih je 29 in ki upravljajo nad 1100 milijonov dinarjev vlog. Za te hranilnice jamčijo ustanoviteljice-občine, okrajni ali banovina. Hranilnice dajejo posojila predvsem dolgoročno obrtnikom, trgovcem, kmetovalcem in raznim drugim poklicem, zlasti za stavbne namene. Tudi samouprave imajo pri njih nad 300 milijonov posojil. Kar se tiče dolžnikov in njihovega poklica, imajo tudi naše kreditne zadruga-posojilnice precej podoben delokrog, namreč predvsem financiranje gospodarsko sibejših slojev. Njihovi dolžniki so predvsem mali trgovci, obrtniki in kmetovalci, kar je tudi odvisno od tega, ali je zadruga mestna ali podeželska. Zadruga so združene predvsem v Zadrugi zvezi in Zvezi slovenskih zadrug, ki štejeta skupaj blizu 500 kreditnih zadrug in upravljata torej posredno nad 1½ milijarde dinarjev vlog.

Koržno delujejo v Dravski banovini še podružnice Poštne hranilnice, ki sprejemajo vloge na knjižice. Te pa niso zanjo tako važne kakor vloge na čekovnem računu, ki so podlaga za plačilni promet. Ta se vrši komaj v 48% brez gotovine, na Češkoslovaškem pa že 82%. Poštne hranilnice financira predvsem država, kar velja deloma tudi o Državni hipotekarni banki, ki je upravljala dolgo le razne javne fondе v Srbiji in je imela glavni namen osvoboditi srbskega kmeta oderuhov, kar se ji je tudi precej posrečilo. Do pred kratkim v Sloveniji ni mogla plasirati posojil, ker so bila po njenih lastnih navedbah predraga. V zadnjem času pa je znatno znižala obrestno mero za posojila, kar je le pozdraviti. Nadalje deluje v Ljubljani tudi podružnica Zanatske banke kraljevine Jugoslavije, ki daje predvsem posojila obrtnikom in se lepo razvija.

Od neslovenskih delniških bank, ki imajo svoj sedež pretežno v Zagrebu ali Beogradu, imajo podružnice v Dravski banovini Prva hrvatska štedionica, Jugoslovanska banka, Splošno jugoslovansko bančno društvo in Jugoslovanska udružena banka, ki igrajo glavno vlogo na zagrebškem trgu. Na Hrvaškem so se začele samoupravne hranilnice razvijati v glavnem šele po vojni, vsled česar so tam prihranki večinoma v rokah delniških bank. Lokalnih delniških bank je malo več kakor pri nas; Bosna in Hercegovina imata podobno konstrukcijo. Hranilnica je tam le ena v Sarajevu, sicer pa so lokalne delniške banke orientirane večinoma po verski pripadnosti. Zato je slika zelo neenotna. V Dalmaciji je razmeroma mnogo manjših hranilnic, večinoma iz predvojnega časa, ker je tam veljal isti hranilniški regulativ kakor v Sloveniji, sicer pa delujejo tam podružnice zagrebških bank, kakor povsod po naši državi, ter nekaj malih domačih bank. (Konec prihodnjic.)

Naše hranilnice

Stanje vlog v naših hranilnicah

Po izkazu Zveze jugoslovanskih hranilnic je bilo dne 1. jan. 1935 v vseh naših hranilnicah 1.060.752.237 Din vlog, in sicer na knjižice 647.637.501 Din, v tekočem računu pa 413.113.736 Din.

V posameznih hranilnicah je bilo vlog (vse številke v milijonih Din, prva številka vloge na knjižice, druga na one v tekočem računu in tretja skupno vseh vlog): Hranilnica Dravske banovine v Ljubljani 84,5 — 55,9 — 140,5;

Hranilnica Dravske banovine Maribor, Celje 37,7 — 41,4 — 79,2;

Mestne hranilnice:

Brežice 7,6 — 2,0 — 9,7;
Celje 38,7 — 5,8 — 44,5;
Črnomelj 8,5 — 0,4 — 9,0;
Kamnik 14,4 — 1,0 — 15,4;

Kočevje 10,64 — 0,05 — 10,7;
Kranj 34,7 — 4,9 — 39,6;
Ljubljana 131,1 — 259,2 — 390,3;
Ljutomer 4,6 — 0,6 — 5,2;
Maribor 88,6 — 26,6 — 115,3;
Novo mesto 27,4 — 3,1 — 30,6;
Ormož 5,5 — 0 — 5,5;
Ptuj 11,3 — 1,2 — 12,6;
Radovljica 25,6 — 3,4 — 29,1;
Škofja Loka 7,1 — 0,7 — 7,9;
Hranilnica kmečkih občin v Ljubljani 13,8 — 0 — 13,8.

Občinske hranilnice:

Gor. Radgona 6,2 — 0,16 — 6,3;
Kostanjevica 2,3 — 0 — 2,3;
Krško 11,4 — 0,9 — 12,4;
Marenberg 5,5 — 0 — 5,5;
Murska Sobota 3,2 — 0,9 — 4,1;
Vrhnika 18,6 — 2,1 — 20,7.

Okrajne hranilnice:

Konjice 5,4 — 0 — 5,4;
Kozje 3,4 — 0 — 3,4;
Rogatec 2,3 — 0 — 2,3;
Slov. Bistrica 10,0 — 0 — 10,0;
Slovenjgradec 19,1 — 1,8 — 21,0;
Sv. Lenart 7,3 — 0 — 7,3.

Kako so kmetje odplačevali dolgove

Po podatkih, ki nam jih je poslala Zveza jugoslovanskih hranilnic, se vidi, da so se kmetjski dolgovci zelo neenako vračevali, kar dokazuje, da je bila dostikrat zakonska zaščita le dobrodošlo sredstvo, da ni plačal dolžnik dolgov niti takrat, ko bi jih mogel plačati.

Kako velika je neenakost odplačil dne 15. novembra 1934 dospelih dolgov (obresti in amortizacije) kažejo naslednje številke:

Do konca leta 1934. so plačali kmečki dolžniki: Hranilnici Dravske banovine v Ljubljani 88,2%, ki je dobila od vseh hranilnic največ.

Na drugem mestu je občinska hranilnica v Murski Soboti z 83,9%; nad 70 odstotkov so prejele: okrajna v Št. Lenartu (73%), mestna v Brežicah (72,9%) in obč. v Gornji Radgoni (71,32%).

Vse druge hranilnice niso prejele niti polovico dolžnih zneskov (razen okrajne v Slov. Bistrici, ki je dobila 50,7%).

Nad 40% so prejele: okrajna v Rogatcu 49%, mestna v Ljutomeru 48,1%, mestna v Kranju 47,3%, mestna v Mariboru 45%, mestna v Ljubljani 44,2%, mestna v Ptujju 44,6%, obč. v Kostanjevici 42,4%, mestna v Radovljici 41,7%, okrajna v Kozjem 40,9%, obč. na Vrhnikih 40,4% in mestna v Ormožu.

Nad 20% so dobile: okrajna v Konjicah 37,6%, okr. v Slovenjgradcu 37,4%, občinska v Marenbergu 32,4%, mestna v Škofji Loki 32,3%, mestna v Celju 31,2%, mestna v Kamniku, Hranilnica Dravske banovine v Mariboru 29,9%, mestna v Novem mestu 28,6%, mestna v Kočevju 28,6% in mestna v Črnomlju.

Manj ko 10% pa sta dobili: Hranilnica kmečkih občin v Ljubljani 8,3% in obč. v Krškem 3,9%.

Ta velika razlika v odstotkih plačanih zapadlih obrokov in obresti pač najbolj jasno kaže na pomanjkljivost določb zakona o zaščiti kmeta.

SLOVENIA-TRANSPORT LJUBLJANA - TELEFON 27-18

Mednarodni transporti

Prevoz transportov v inozemstvo in iz inozemstva — Reekspedicije na vseh postajah — Zastopstva v vseh tu- in inozemskih trgovskih in industrijskih centrih — Informacije brezplačno

Dvojni 50 letni jubilej

Lastnik stare ugledne tvrdke gospod Josip Goldstein, optik v Ljubljani, Pod Trančo štev. 1 je te dni slavil dvojni 50-letni jubilej, in sicer petdesetletnico, odkar samostojno vodi svoj optični obrt in petdesetletnico, odkar se je vselil v lokal, v katerem je še danes. Ni potrebno, da bi še posebej omenjali, kako je bil vsa ta leta vedno nadvse vester ter postrežljiv vsakomur, ker to vé vsak, kdor ga je le enkrat posetil v njegovih delavnici, oziroma trgovini. V našo belo Ljubljano se je priselil iz sedanje CSR. Politično se ni nikoli udejstvoval, da je pa vedno ponosno prihajal na volišče za slovensko stvar, je znano. Ko je leta 1922 na naši južni meji padel za blagor naše lepe Jugoslavije njegov sin, ki si ga je določil za naslednika. ga je to pač silno potrlo, toda tudi ta udarec je preстал ter kasneje za svojega naslednika določil svojo hčer Erno, ki se je izučila v optičnem obrtu, napravila potrebni izpit v tej stroki, in tudi že prejela obrtno dovoljenje za otvoritev lastne optične delavnice in trgovine. Tako je njegova hči prva izučena in koncesionirana optičarka v Jugoslaviji.

Uglednemu mojstru, ki je ob tej priliki prejel od znancev, prijateljev in odjemalcev mnogo čestitk, tudi naša prisrčna voščila!

Iz zadržnega registra

Vpisala se je zadruga Uradniški počitniški dom, r. z. z. o. z. v Ljubljani. Namen zadruga je ustanoviti in vzdrževati počitniški dom za zadržnike v Rogoški Slatini.

Politične vesti

Deputacija beogradskega občinskega sveta je obiskala predsednika vlade in ga zaprosila, da prevzame nosilstvo državne liste. Predsednik vlade Jevtić se je tej prošnji odzval in imel pri tej priliki krajši govor, v katerem je med drugim omenil, da se pri sedanjih volitvah ne more niti razpravljati, še manj reševati o vprašanjih, ki jih je že odločila ustava. Sedaj gre le za to, da se izkoristijo vse tvorne sile v narodu. Podroben program za delo v prihodnjih štirih letih pa bo vlada še objavila.

Sedanja volilna situacija je čisto svojevrstna. V Beograd prihajajo sicer kakor prej številni politiki, da pripravijo teren za svoj mandat, a velik del njih je v zadregi, na katero skupino naj se sploh naslonijo. Vsi le ne morejo na listo predsednika vlade.

Zelo mnogo pa bo sreskih kandidatnih list. Poleg večine bivših poslancev bodo najbrže kandidirali tudi vsi njih bivši protikandidati. Poleg tega je pa še več novih gibanj, ki se tudi pripravljajo na volitve. Zelo mogoče je zato, da glavni boj sploh ne bo med državnimi listami, temveč med sreskimi kandidaturami.

Nemška vlada je končno odgovorila na francosko-angleške predloge. Njen odgovor je zelo vljuden, a dejansko odklonilen. Glede oboroževanja zahteva najprej popolno enakost. Letalska konvencija Nemčiji ugaja, ne pa vzhodni pakt, ker bi ta naložil Nemčiji prevelike obveznosti. Zaradi Avstrije zahteva Nemčija še pojasnila, a plebiscita ne omenja. Vzhodnemu paktu bi se morala pridružiti tudi Anglija.

Laval je ponovno izjavil sovjetskemu veleposlaniku Potemkinu (izg. Patjomkinu), da smatra Francija vzhodni pakt kot nerazdružljiv del svojega varnostnega sistema in da je vzhodni pakt pogoj za sklenitev razorožitvene pogodbe. Sovjeti so bili s to ponovno izjavo Lavalu zadovoljni.

Japonska je odločno nastopila v zaščito Abesinije in izjavila, da ne bi mogla ostati v primeru oboroženega konflikta med Italijo in Abesinijo popolnoma nevtralna.

Nastop Japonske, velika vojaška pripravljenost Abesinije in ne na zadnje velike finančne težave, ki bi jih morala Italija premagati v primeru vojne z Abesinijo, vse to je bojaželjnost Italije precej ohladilo in vse kaže, da do vojne le ne pride.

Abesinija bo italijanske zahteve odklonila, kakor poročajo listi. Obenem se Abesinija pridno pripravlja na vojno in bi postavila v primeru vojne do 1 milijona vojakov.

Italijanska vlada je povišala proračun za letalstvo za 1296 na 849 milijonov lir, proračun mornarice pa za 801 na 1.304 milijonov lir.

Italijanske čete za Abesinijo so se začele vkrcavati. Kljub pritisku angleškega in francoskega poslaništva je abesinski cesar odklonil italijanske zahteve. Položaj se je zato znatno poslabšal.

Med Göringom in Pilsudskim je bil baje dosežen sporazum na tej podlagi: Če bi napadla Francija Nemčijo, ostane Poljska nevtralna, a podpira Nemčijo z živili. Če bi napadla Poljsko Rusija, priskoči Nemčija Poljski z vsemi svojimi motoriziranimi silami. Nemčija in Poljska bosta delali na to, da se Ukrajina odcepi od Rusije in priključi Poljski, a bi se v tem primeru priznale Nemčiji določene gospodarske pravice.

Nemčija je v vzhodni Prusiji silno pomnožila svojo vojsko in sicer ne le pehoto, temveč tudi kavalerijo in artiljerijo. Mnogi spravljajo to koncentracijo nemške vojske v zvezo z nemškimi nameni proti Klajpedi.

Šušnik in avstrijski zunanji minister bosta baje ob priliki svojega obiska v Parizu skušala doseči, da se ustanovi posebna mednarodna vojska v obrambo Avstrije. Ta vojska naj bi obstojala iz francoskih, italijanskih in angleških oddelkov. Brez ozira na finančno plat predloga je treba reči, da je predlog silno neresen, kajti znano je, da ne bi nobena stvar tako okrepila propagando za priključitev Avstrije k Nemčiji, kakor tuja vojska v Avstriji.

MacDonaldova vlada je nepričakovano dosegla v parlamentu v indijskem vprašanju veliko zmago in zato najbrže tudi ne bo že napovedane vladne krize.

Pri proračunski razpravi v poljskem parlamentu se je ugotovilo, da ima Poljska 346 milijonov zlotov notranjih in 3.185 milijonov zlotov zunanjih dolgov.

Denarstvo

Novi tečaji tujih valut

»Službene Novine« z dne 13. februarja so objavile razglas fin. ministra o novih uradnih tečajih, veljavnih od 15. februarja dalje, za zlato in vse tuje valute. Po teh tečajih se morajo pobirati tudi vse takse in preračunavati vse listine, glaseče se na zlato ali tujo valuto.

V vseh novih tečajih je prim v višini 28,5% že vstet.

	stari Din	novi Din
1 napoleon	218'60	281'—
1 zlatna turška lira	249'—	320'—
1 angleški funt	167'60	216'—
1 ameriški dolar	33'50	44'—
1 kanadski dolar	33'20	44'30
1 nemška zlata marka	13'35	17'60
1 zlat zlot	6'40	8'30
1 avstrijski šiling	6'40	8'15
1 belg	8'—	10'20
1 pengö	8'—	10'—
1 braziljski milreis	5'25	6'80
1 egiptovski funt	172'—	221'50
1 urugvajski pezoz	15'—	16'50
1 argentinski pezoz	9'70	11'20
1 turška papirnata lira	27'10	35'20
100 albanskih frankov	1090'—	1400'—
100 zlatih francoskih fr.	1110'50	1425'—
100 francoskih frankov	224'—	289'50
100 švicarskih frankov	1110'50	1425'—
100 italijanskih lir	291'50	374'50
100 nizozemskih gold.	2506'—	2961'50
100 rumunskih lejev	33'50	43'—
100 bolgarskih levov	40'—	50'—
100 danskih kron	749'—	986'—
100 švedskih kron	864'50	1105'—
100 norveških kron	842'—	1076'—
100 pezet	464'—	598'—
100 drahem	32'30	41'—
100 češkoslovaških kron	141'40	183'—
100 finskih mark	74'—	95'—
100 letonskih lat	1030'—	1325'—

Pozor pred ponarejenimi 1000 dinarskimi bankovci!

Narodna banka sporoča, da so se zlasti v okolici Sušaka (bližina Reke) zopet pojavili v večjem številu ponarejeni bankovci po 1000 Din iz l. 1920. Ti bankovci so sicer zelo dobro ponarejeni, vendar se jih lahko loči od pravih. Vsi ti bankovci imajo datum 30. november 1920 in natisnjeno rozeto, okoli katere je napis »Jugoslavije« mesto pravilno »Jugoslavij«. Mesto črke »i« je torej natisnjena črka »n«. Da se popolnoma onemogoči razpečevanje ponarejenih bankovcev, je najbolje, da zamenjajo vsi, ki imajo še prave bankovce iz leta 1920 te bankovce pri Narodni bnaki in ne čakajo do 4. maja 1936, ko postanejo ti bankovci neveljavni.

*

Hrvatski poljedelski banki, d. d. v Zagrebu, je dovoljena 6 letna zaščita, valorizacija nepremičnin po njenem predlogu, znižanje obrestne mere za stare vloge na 2 odstotka ter razne finančne olajšave v smislu uredbe o zaščiti denarnih zavodov.

Črni petek je bil pretekli teden na pariški borzi. Besisti so z napačnimi vestmi povzročili splošen padec papirjev, da so padle tudi rente za 2%. Vrednost vseh papirjev se je zato zmanjšala za 4 milijarde frankov. Deloma se je posrečila besistom špekulacija tudi zavoljo poloma na londonskem trgu popra in kavčuka, ko so štiri stare in velike angleške trgovine morale zaradi silnega padca cen ustaviti obratovanje.

Brutto dobiček rumunske Narodne banke za l. 1934 znaša le 347 milijonov lejev, dočim je pred enim letom znašal 647 milijonov. Zmanjšali pa so se tudi izdatki banke, tako splošni stroški od 415 na 210 in amortizacije od 134 na 68 milijonov lejev. Čisti dobiček se je zmanjšal od 124 na 69 milijonov lejev.

Rumunski finančni minister je predložil parlamentu zakonski načrt o ustanovitvi državne kovnice. Obenem je bila izdana zakonska uredba, da sme znašati najvišja količina kovanega denarja v obtoku 4.820 milijonov lejev.

Čisti dobiček Italijanske banke za leto 1934 znaša 55'26 (pred enim letom 52'9) milijonov lir in bo banska izplačala desetodstotno dividendo. Od čistega dobička dobi država 13'9 milijonov, 8'6 milijonov lir pa pripade rezervnemu fondu.

Že v 24 urah harva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrobli in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8
Telefon št. 22-72.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

* *Isobno poročilo tignovskega lista* *

Devizno tržišče

Tendenca čvrsta; promet Din 5,573.311'54.

V primeri s preteklim tednom pokazuje tekoči borzni teden neprimerno večji devizni promet, saj znaša porast malone tri milijone dinarjev.

Devize	Minuli teden	Tekoči teden	(vse v tisočih Din)
Amsterdam	66	190	
Berlin	4	1	
Bruselj	2	3	
Din-deviza	287	106	avstr. priv. kliring
Dunaj (Beč)	1.061	1.093	priv. kliring
Curij	177	1.504	
London	312	1.729	inkl. priv. kliring
Newyork	471	626	
Madrid	44	—	
Praga	4	2	
Pariz	77	245	
Solon	94	—	boni
Trst	33	78	
Varšava	—	1	

Po gornji razpredelnici je bil tokrat dosežen najvišji promet v devizah Curij, London, in sicer v Curiju za 1.327 tisoč dinarjev več, v Londonu pa za 1.417 tisoč dinarjev več nego v minulem borznem tednu. Obe pravkar navedeni devizi pa tudi predstavljata skoro ves v tem tednu izkazani porast deviznega prometa.

Narodna banka je dajala dnevno v višini doseganih deviznih kontingentov, t. j. po Din 25.000'— (brez premije). Intervencijala je v Curiju in Parizu ter Amsterdamu, v skupnem znesku Din 125.000'—.

Poleg omenjenih deviz je to pot dajala Narodna banka 13. in 15. t. m. tudi večje zneske avstrijskih šilingov in s tem regulirala njihov tečaj, ki se je gibal med Din 8'075 do Din 8'175 ter Din 8'20 do Din 8'30.

Na zadnjih treh borznih sestankih tekočega tedna je bil devizni promet zelo živahen, saj so dnevni zaključki zdaleka presežali milijonsko vsoto, kot je razvidno iz spodnje tabele:

11. februarja	Din 206.283'62	Dunaj
12. februarja	Din 565.083'40	London—Dunaj
13. februarja	Din 1.228.022'09	Dunaj—Newyork
14. februarja	Din 1.688.347'69	Curij—London
15. februarja	Din 1.885.574'74	London—Dunaj

Tendenca skoroda vseh na tukajšnji borzi beleženih deviz je bila ves tekoči teden stalno čvrsta, razen pri New Yorku, ki je od ponedeljka na včeraj popustil za 8'31 poena. Porast ostalih deviz je bil po spodnji tečajnici (vse izraženo v točkah): Amsterdam + 1'11, Bruselj + 0'27, London + 0'06, Pariz + 0'06, Praga + 0'11 in Trst + 0'11. Edini Curij je notiral dosledno brez izpremebe, med tem ko je Berlin včeraj beležil ob ponedeljkovih tečajih.

Devize	11. februarja		15. februarja	
	Povpraševanje Din	Ponudba Din	Povpraševanje Din	Ponudba Din
Amsterdam	2965'72	2980'32	2967'15	2981'75
Berlin	1756'08	1769'95	1756'08	1769'95
Bruselj	1024'56	1029'63	1024'91	1029'97
Curij	1421'01	1428'08	1421'01	1428'08
London	214'28	216'34	214'36	215'77
Newyork	4366'10	4402'42	4355'43	4391'74
Pariz	289'52	290'96	289'60	291'03
Praga	183'27	184'38	183'42	184'52
Trst	372'39	375'47	372'53	375'61

Efektno tržišče

Tendenca stalna.

Industrijski in bančni papirji tudi v tem tednu niso beležili, med tem ko so bili v državnih efekti doseženi v petek dne 15. t. m. ti tečajji: 7% inv. pos. 75—77, 8% Blair 75—77, 7% Blair 66—67, Seligm. obv. 71—72, Agrarne obv. 47—49, Begl. obv. 65—66, Vojna škoda 383—385.

Napram ponedeljkovemu borznemu sestanku so državni efekti tudi na včerajšnji dan notirali skoro neizpremenjeno z izjemo 2½% Vojne škode, ki je v tem času oslabil svoj denarni tečaj za tri točke, blagovni pa za štiri točke. Zaključkov ni bilo.

Žitno tržišče

Tendenca še nadalje čvrsta.

Notice so pri moki ostale neizpremenjene, dočim je poskočila cena pšeničnim debelim otrodom za Din 5'— pri 100 kg, prav tako pri pšenici, in sicer za Din 2'—, pri čezmerno suhi koruzi za Din 4'50 do Din 5'—. Oves slavonske provenience notira na novo, istotako bela, čezmerno suha, bačka koruza, katere je bilo včeraj prodano poldrug vagon.

Zito:

(Cena za 100 kg franko vagon nakladalna postaja.)

Koruzi:		
čezmerno suha, s kvaliteto garancijo, franko vagon bačka postaja, plačljivo proti duplikatu	77.50	80'—
čezmerno suha, s kvaliteto garancijo, franko vagon banatska postaja, plačljivo proti duplikatu	75'—	76'—
bela, čezmerno suha, za mletve sposobna, s kvaliteto garancijo, franko vagon bačka post., plačljivo proti duplikatu	95'—	96'—

Oves:		
zdrav, suh, rešetan, franko vagon slavonska postaja, plačljivo proti duplikatu	105'—	110'—

Pšenica:		
zdrava, rešetana, suha, 79 kg, 2%, franko vagon bačka postaja, plačljivo proti duplikatu	135'—	138'—
zdrava, suha, rešetana, 78 kg, 2%, franko vagon banatska postaja, plačljivo proti duplikatu	132'—	133'—

Mlevski izdelki:

Moka:		
pšenična Og, banatska postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	215'—	235'—
pšenična Og, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	215'—	235'—
pšenična 2, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	200'—	220'—
pšenična 5, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	180'—	200'—

Otrobi:		
pšenični debeli, v egal. 50 kg vrečah, bruto za neto, ekskl. prom. davek, franko vagon bačka postaja	105'—	110'—

Lesno tržišče

Tendenca neizpremenjena mlačna.

Pomladanska sezona se razvija že v pričetku v znamenju povpraševanj po stavbnem lesu. Iščejo in kupujejo se trami, toda pretežno le tanjših dimenzij. Največja je potreba po tramih od 4/4 do inkluzive 5/6; tega blaga se lahko veliko plasira, med tem ko se druge dimenzije le redko zahtevajo. Razumljivo pa je, da ravno manjših dimenzij zelo primanjkuje, to pa vsled tega, ker trami debelejših dimenzij že dve leti sem zaostajajo.

V jelovini se išče blago III. vrste za stavbene svrhe ali pa smreka I. in II. paralelno blago. Monte blago se ne išče.

V bukovihi gre le parjeno blago v I. in II. kvaliteti, hrast pa se zahteva v osušenem stanju, vendar pri nas take hrastovine ni v zalogi.

Oglje se lahko in še nekako ugodno proda, drva pa so popustila.

Veletrgovina kolonijalne in špecijske robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga sveže prazene kave, mletih dišav in rudninske vode

Točna in solidna postrežba! Zahtevajte cenik!

Industrija v Savski banovini

L. 1933. je bilo v Savski banovini 133 delniških industrijskih družb, ki so izkazale bilančno izgubo v višini 39'3 milijonov Din, ter 160 družb, ki so izkazale dobiček v višini 73'5 milijonov dinarjev. V lesni industriji je izkazalo 38 družb dobiček 30 milijonov dinarjev, 19 družb pa je imelo izgubo, ki je znašala 4'8 milijonov dinarjev.

Za dvig domače proizvodnje oljnatih rastlin

Kmetijski minister dr. Janković je sklical skupno konferenco zastopnikov industrije olja in proizvajalcev oljnatih semen, da se s skupnim delom industrije in kmetijstva doseže dvig naše domače proizvodnje olj in oljnatih semen.

Uvodoma je podal minister dr. Janković obširen ekspezo o nalogah konference. Poudaril je, da je naša država od leta 1921. pa do danes uvozila olj za 529,2 milijonov Din, oljnatih semen pa za 753,1 milijonov. Vse to bi lahko pridelali doma in tako smo čisto po nepotrebnem dali tujini skoraj 1.300 milijonov Din. Za proizvodnjo potrebnih semen bi potrebovali okoli 30.000 ha zemlje in to zemljo imamo. Tudi vsi drugi pogoji so dani za gojitev oljnatih rastlin. Zato je treba, da se že spomladi začne gojitev teh rastlin, tem bolj, ker so te rastline mnogo bolj rentabilne ko pa koruza in pšenica. A ne samo za svojo lastno potrebo moramo pridelati dovolj olj in oljnatih semen, temveč moramo imeti obojega še za izvoz. Najmanj 2000 vagonov bi mogli izvoziti v tujino olj in oljnatih semen.

Zato je potrebno, da pride do plodonosnega sodelovanja med industrijami, ki potrebujejo ta olja in med kmetovalci, ki proizvajajo industriji potrebne oljate rastline.

Kmetijsko ministrstvo je v ta namen že pripravilo podlago za konferenco, ki naj bi ugotovila, po kateri ceni bi mogli proizvajalci dobavljati industriji potrebna oljната semena in po kateri ceni bi jih industrija mogla plačevati. Na podlagi tega sporazuma bi se takoj spomladi začelo z gojitvijo oljnatih semen in nam ne bi bilo več treba teh uvažati iz tujine. Zaščitna carina pa bi nadalje omogočila industriji, da bi plačevala kmetovalcem pridelke tudi po višji ceni in bi se s tem agrarna kriza znatno omilila.

Ekspezo kmetijskega ministra so toplo pozdravili tako zastopniki industrije, ko kmetovalcev in upamo, da se ne udajamo pretiranemu optimizmu, če se nadejamo, da bo imela konferenca tudi pozitiven uspeh.

Konkurzi in prisilne poravnave

Razglašeno je konkurz o premoženju Petretiča Konrada, trgovca z mešanim blagom v Senovem pri Rajhenburgu. Konkurni komisar starešina sodišča Ročnik, upravnik mase odvetnik dr. Jesenko. Prvi zbor upnikov pri sodišču v Sevnici dne 26. februarja ob 10. Oglasitveni rok do 20. marca. Ugotovitveni narok dne 26. marca ob 10.

Uvedeno je poravnalno postopanje o premoženju Valentina Dreota, trgovca pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah. Poravnalni sodnik dr. Ilavnič, poravnalni upravitelj odvetnik dr. Gorišek. Narok za sklepanje poravnave pri sodišču v Sv. Lenartu dne 23. marca ob 9. Rok za oglasitev do dne 18. marca. Poravnalna kvota 80%.

Potrjena je prisilna poravnava, ki jo je sklenil trgovec Leo Meden v Grahovem s svojimi upniki.

Pogodba med škodovimi zavodi in Rumunijo bo sklenjena

Rumunski finančni minister Slavescu, ki se sedaj muči v Pragi, je izjavil, da potekajo pogajanja z zastopniki škodovih zavodov ugodno. Minister upa, da bodo pogajanja še ta teden uspešno zaključena. Do kompromisa je prišlo, ker sta obe pogodbeni stranki popustili. Da ni že preje prišlo do sporazuma, je posledica rumunske domače vojne industrije, ki je stavila rumunski vladi bolj ugodne ponudbe. Za rumunsko domačo industrijo pa je bila angleška tvrdka Amrstrong & Co.

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 16. februarja objavlja: Ukaz o postavitvi bana Dravske banovine — Uredbo o financiranju velikih javnih del radi oživiljenja narodnega gospodarstva, pobiranja brezposelnosti in pospeševanja turizma — Uredbo o uravnavi davčnih razlik po čl. 20. in 138. zakona o neposrednih davkih — Uredbo o olajšavi glede zemljarine za davčno leto 1935. — Pravilnik o ustanavljanju prisilnih združb industrijcev — Pojasnilo o uporabi določbe IV. poglavja drugega dela zakona o obrtih — Dopolnitev člena 21. pravilnika o pogodbenih državnih poštah — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Zunanja trgovina

Dvig našega lesnega izvoza v Nemčijo

Nemški lesni trg postaja za naš les vedno važnejši in se je tudi lani znatno dvignil naš lesni izvoz v Nemčijo. Ugoden razvoj lesne trgovine z Nemčijo pa moti zastoj v plačilih in našim lesnim izvoznikom je zamrzlo na desetine milijonov Din. Kako pa se je izvoz dvignil, kažejo te številke.

V Nemčijo smo izvozili

	1. 1933.	1. 1934.
metrskih stotov		
hrastovih klad	911	14.982
orehovitih klad	2.036	5.214
bukovih klad	10.009	23.280
mehkih listnatih klad	—	1.014
jamskega lesa	—	25.811
hrastovega rez. lesa	20.808	78.737
bukovega rez. lesa	4.565	6.654
orehovega rez. lesa	4.429	25.902
mehkega rez. lesa	—	2.146
hrastovih dog	39.283	9.422

*

Za uvoz lesa v Francijo in Alžir ni več potrebno potrdilo o poreklu, kakor sporoča Trgovinsko-industrijska zbornica v Zagrebu.

Češkoslovaška uvozna dovoljenja, ki so bila veljavna do 1. januarja, so podaljšana za pol leta.

Češkoslovaške terjatve napram Nemčiji so v klirinškem prometu narasle že na 310 milijonov Kč.

Avstrija je v l. 1934 izvozila elektrotehničnega materiala za 20 odstotkov več, kakor v l. 1933. Ta uspeh je dosegla deloma z raznimi kompenzacijskimi pogodbami, deloma pa z znatnim znižanjem cen.

Avstrija je začela uvažati premog z vseh strani sveta, da na ta način pridobi odjem svoji industriji. Tako je narasel lani v primeri s predlani uvoz angleškega premoga od 1884 na 49.308 ton, holandskega od 737 na 5905 in ruskega od 1673 na 5239 ton. Prvič pa je Avstrija uvozila tudi premog in koks iz Švice, Italije in Turčije.

Doma in po svetu

Član japonske cesarske hiše marki Hači Suka je bil sprejet od kneza-namestnika Pavla v avdienci.

Za pomočnika vojnega ministra je imenovan divizijski general Vladimir Cukavac, dosedaj komandant dravske divizije. Za komandanta dravske divizije pa je imenovan divizijski general Petar Nedeljkovič, dosedaj komandant vrbaske divizije.

Za člane vojnega sveta so imenovani: armijski general Milan Milovanović, bivši vojni minister arm. gen. Emil Belić in šef gen. štaba armijski general Milan Nedić.

Za načelnika glavnega generalnega štaba je imenovan armijski general Ljubomir Marić.

Po številu volilnih upravičencev je Zagreb večji od Beograda, ker ima Zagreb 60.000, Beograd pa samo 55.000 volilnih upravičencev. Seveda pa je treba še počakati na konec reklamacijskega postopanja, ker so v vseh mestih vložene zelo številne reklamacije.

Meščanskih šol je v državi 207, in sicer: v Savski banovini 50, v Dravski 43, Donavski 29, Primorski 21, Drinski 18, Zetski 16, Vardarski 13, Vrbaski 12, Beogradu 4 in v Moravski 1 meščanska šola.

Veliko in moderno poslopje borze dela nameravajo zgraditi v Zagrebu. V posloplju bi tudi bilo veliko prenočišče za delavce.

Deseto kino - gledališče dobi Zagreb. Film, sport in še malo radia, pa so krite vse kulturne potrebe današnje dobe. Prav odlično se je temu stanju v kratkem času prilagodila tudi naša politika.

Stavka v ladjedelnici »Split« se širi in je bila intervencija Delavske zbornice brezuspešna.

Za direktorja Avale je bil imenovan novinar dr. Svetislav Petrovič, dosednji dopisnik raznih jugoslovanskih listov v Parizu.

Trgovci v Vukovaru so ustanovili svojo nabavljalno zadrugo trgovcev z mešanim blagom.

Apelacijsko sodišče v Sarajevu je razveljavilo sklep sodišča o uvedbi konkurza nad premoženjem »Krivaje«. Najbrže bo sedaj zopet začel poslovati stari likvidacijski odbor.

Ozkotirna železnica Trst—Poreč v Istri bo nehala obratovati, ker je nerentabilna. Gospodarsko propadanje se širi nad Istro.

Jugoslavija ima skupno samo 12.000 avtomobilov. Mnogo manjša Belgija pa jih ima 200.000. Zopet dokaz, kako brezglava je bila naša finančna politika, ki je videla v avtomobilu le objekt davčne obremenitve.

Predsednik Roosevelt je odredil, da začeni s 1. aprilom dobivajo uradniki zopet stare plače v polnem prejšnjem znesku. Kdaj dožive naši uradniki tako srečen 1. april?

Francija ne uvede 40urnega tednika, ker je po mnenju francoske vlade ta mogoč le, če se uvede v vseh državah.

Za javna dela namerava poljska vlada izdati 600 milijonov zlotov.

Splošno vojaško dolžnost namerava uvesti Nemčija in s tem praktično dokazati, da je mirovna pogodba prav tako le krpa papirja, kakor je bila.

Bivši nemški cesar Viljem je zaprosil Hitlerja, da bi mu bilo dovoljeno vsaj za tri mesece bivanje na njegovem gradu v Homburgu, da si uredi svoje finance.

Število samomorov v Angliji neprestano raste. Dočim jih je bilo v l. 1929 še 5.502, je njih število v letu 1933. naraslo že na 6.249. Za l. 1934. še niso bili podatki objavljeni.

Nizozemska vlada je sklenila, da ustanovi za nemške komuniste posebno koncentracijsko taborišče.

Japonska je začela graditi za Mandžurijo tri bojne ladje, ki morajo biti gotove l. 1936.

Cigani so dobili svojo slovnico. Napisal jo je prof. Baranikov in je izšla te dni v Moskvi.

Dolgotrajni proces proti Hauptmannu, ugrabitelju Lindberghovega otroka, je končan in je bil Hauptmann obsojen na smrt. Hauptmann se je proti razsodbi pritožil.

Obč. svet v Flemingtonu, kjer je bil proces proti Hauptmannu, je sklenil, da imenuje ulico, v kateri je sodno poslopje, po morilecu Hauptmannu. Ta svoj neverjetni predlog utemeljuje s tem, da je mesto zaradi procesa silno mnogo zaslužilo in da bo zaradi imenovanja ulice po Hauptmannu dotok tujcev še v bodoče velik. V Ameriki res še nikdar niso padli na glavo.

Tržna poročila

Zagrebski tedenski sejem

Zaradi velikega mraza je bil zadnji zagrebski tedenski sejem obiskan še slabše ko prejšnji. Kupčija je bila mirna, ker zunanjih kupcev ni bilo. Cene so bile v začetku sejma čvrste, proti opoldrevu pa so popustile. Bolj dobro pa je bil založen trg z deželnimi pridelki in s krmo.

Dogon: 9 bikov, 29 krav, 32 junice, 168 volov, 25 juncev, 108 telet, 386 konj in žrebet, 406 prešičev in 253 pujskov.

Cene: bikji po 3 do 4 Din za kg žive teže, krave za klanje od 2 do 3, za klobase od 1.25 do 1.75, junice za klanje od 2.50 do 3.50, za rejo po 900 do 1350 Din za žival, voli I. vrste po 3.80 do 4.50, II. vrste po 3 do 3.50, bosanski voli po 2.25 do 3.25, živa teleta po 4 do 5.50, zaklana po 7 do 8, pitani prešiči po 6 do 8, nepitani po 5 do 5.25, zaklani prešiči po 9.50 do 10, pujski po 45 do 120 Din za žival, lahki konji po 4.000 do 4.500 Din par, srednji po 4.700 do 5.000 Din par, lahka žrebeta po 800 do 900 grlo, težka žrebeta po 1.200 do 1.500 Din za grlo, konji za klanje po 1.25 do 1.50 Din za kg.

Detelja po 55 do 60 Din, otava po 45 do 55, seno po 40 do 50 Din za sto kil.

Mariborski trg

Na sejmu, dne 12. februarja je bilo pri-
gnanih 11 konj, 9 bikov, 118 volov, 214
krav in 9 telet.

Cene so bile te: debeli voli 1 kg žive teže od Din 2.50 do Din 3.50, poldebili voli 2— do 2.25, plemenski voli 2— do 3—, biki za klanje 2.50 do 3—, klavne krave debele 2.25 do 2.70, plemenske krave 2— do 2.25, krave za klobasarje 1.25 do 1.50, molzne krave 2.25 do 3—, breje krave 2.25 do 3—, mlada živina 2.75 do 3.50, teleta 3.50 do 4—. Prodanih je bilo 179 komadov.

Mesne cene: Volovsko meso I. vrste 1 kg Din 8—10, II. vrste 6—8, meso od bikov, krav, telic 4—6, telečje meso I. vrste 8—10, II. vrste 4—6, svinjsko meso sveže 8—12.

Dunajski živinski trg

Na goveji trg z dne 13. t. m. je bilo postavljenih 1276 živali, od katerih je bilo 92 iz Jugoslavije. Cene so bile te: voli izredne kvalitete po 1.38 do 1.52, prima voli po 1.05 do 1.33; voli II. vrste po 0.82 do 1—; krave po 0.60 do 0.80, in mršava živina po 0.54 do 0.62 šilinga za kg žive teže. V začetku živahna kupčija je kasneje popustila. Voli so ohranili stare cene, dočim so biki in mršava živina na ceni popustili.

Radio-Ljubljana

Nedelja, dne 17. febr. 7.30: Pretakanje, negovanje in čiščenje vina (ing. Gorup Sergej) — 8.00: Pa moje ženke glas (revija gramof. plošč) — 8.20: Poročila — 8.30: Koncert Slovenskega vokalnega kvinteta — 9.00: Versko predavanje (dr. Ciril Potočnik) — 9.15: Prenos iz trnovske cerkve — 9.45: Bachove kompozicije na ploščah — 10.00: Kateri zakoni urejajo službena razmerja delavcev in nameščencev (dr. Stojan Bajić) — 10.20: Venčki šlagerjev na ploščah — 10.40: Melodije iz »Izgnjenega valčka« pojo s spremljevanjem radijskega orkestra ge. Poličeve in Ribičeva in gg. Janko, Sancin in Daneš — 11.40: Otroška ura (ga. Zajc-Boškovičeva) — 12.00: Čas, Radijski orkester (po željah) — 13.30: Prenos smuških tekem za svet. prvenstvo iz Visokih Tatra (Češkoslovaška) — 15.00: Plošče po željah — 16.00: Koncert pevskega zbora »Tabor«, vmes »Triglav« šramel kvintet in plošče — 19.30: Nacionalna ura — 20.00: Čas, jedilni list, program za ponedeljek — 20.10: Praznik cvetočih češenj, drama, izvajajo člani Nar. gledališča — 21.40: Čas, poročila — 22.00: Duo harmonika.

Ponedeljek, dne 18. febr. 12.00: Po slovanskem jugu (plošče) — 12.50: Poročila — 13.00: Čas, Po slovanskem severu (plošče) — 18.00: O — ta radio (Stanko Bitežnik) — 18.20: Nekaj koračnic na ploščah — 18.40: Slovenci (dr. Kolarič) — 19.10: Zdravniška ura (dr. Bogomir Magajna) — 19.30: Nacionalna ura: Jovan Steria Popović — 20.00: Prenos opere iz Beograda.

Torek, dne 19. febr. 11.00: Šolska ura: Moj vzpon na najvišji vrh Atlasa (dr. O. Reya) — 12.00: Odmevi Čajkovskega (plošče) — 12.50: Poročila — 13.00: Čas, Sviraj, balalajka! (plošče) — 18.00: Otroški kotiček: Gašperček, čudežni zdravnik (Gornikove lutke) — 18.20: Primorska kuhinja (ga. Mira Žnidaršič) — 18.40: Nemščina (dr. Kolarič) — 19.10: Pravna ura (dr. Knaflič) — 19.30: Nacionalna ura: Duh znanosti in nac. kulture (dr. Albert Bazala) — 20.00: Čas, jedilni list, program za sredo — 20.10: Glasbeno predavanje: O delih Händla (g. Škerjanc) — Radijski orkester izvaja Händlove kompoz. — 21.15: Schumannove duete pojeta gđeni. Rudolfova in Korečanova — 21.45: Čas, poročila — 22.00: Plošče — 22.30: Angleške plošče.

Za vse našo vlogo in obvezo jamči

z vsem premoženjem in vso davčno močjo

Dravska banovina

KDOR VARČUJE SIVIH LAS SE OBVARUJE

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE LJUBLJANA MARIBOR CELJE

Trgovci! Naročajte blago pri tvrdkah, katere oglašajo v »Trgovskem listu«!

LIPSKI POMLADNI VELESEJEM 1935



Pričetek 3. marca

60% popusta

za vožnje na nemških železnicah
Vsa obvestila, tudi za nakup registermark dajejo:

Ing. G. Tönnies, Ljubljana, Tyrševa 33

Telefon 27-62

Zvanični biro lajpciškog sajma, Beograd, Knez Mihajlova 33
Potovalne pisarne Putnik

KLIFEJE
vseh vrst po fotografijah ali risbah
isevješuje najsolidnejše

KLIFARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA 13

- Pleskarsko in sobo-slikarsko delo
- izvršuje po najugodnejših pogojih

Ivan Genussi
Ljubljana

Gregorčičeva ul. št. 17 c

Telefon 22-67

Naročajte »Trgovski list«!